

Notulae ad floram Sloveniae

Spiraea decumbens Koch subsp. *tomentosa* (Poech) Dostál

Novo nahajališče v Stolovem pogorju, novost za floro slovenskega dela Julijskih Alp

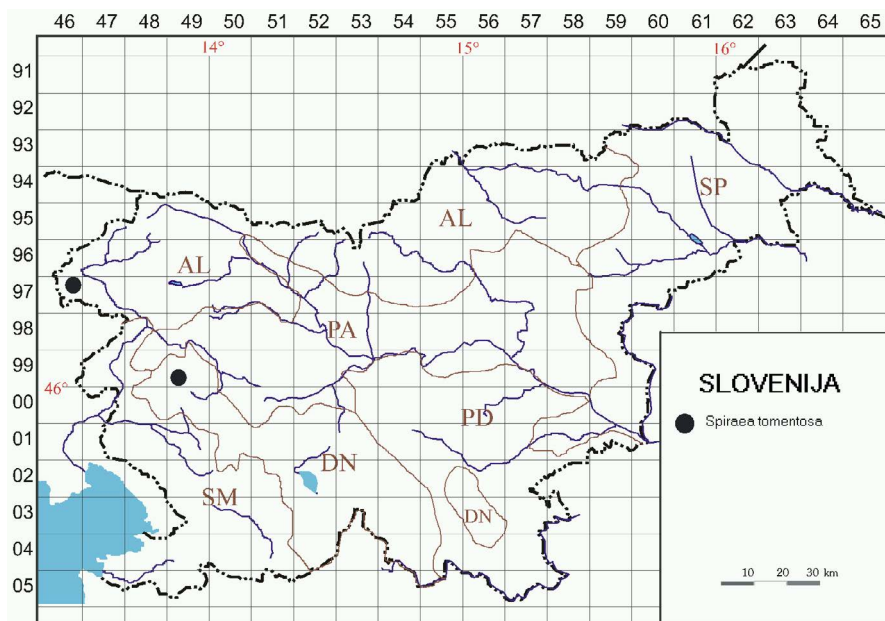
New locality in the Stol ridge, novelty for the flora of Slovenian part of the Julian Alps

9746/2 (UTM 33TUM82) Slovenija, Julijske Alpe, Breginjski Stol, Konjska dolina, travnata brežina nad cesto na planino Božica (Bošca), 1090 m n. m. Det. M. Pavlin, 3. 10. 2021, avtorjeva fotografija (kot *Spiraea decumbens*), leg. & det. I. Dakskobler & M. Pavlin, 1. 7. 2022 (kot *S. decumbens* subsp. *tomentosa*), herbarij LJS.

Vrsta *Spiraea decumbens* je endemit jugovzhodnih Alp z znanimi nahajališči v severovzhodni Italiji (provincije Udine, Pordenone, Belluno in Treviso) in severozahodni in zahodni Sloveniji (občina Kobarid: Breginjski kot, občina Bovec: dolina Učje, občina Nova Gorica: Govci nad dolino Trebuše) – AESCHIMANN & al. (2004: 726–728), PAVLIN & al. (2015), DAKSKOBLER (2022, 2023). Razlikujemo dve podvrsti, tipsko *S. decumbens* subsp. *decumbens* (polegla medvejka) in podvrsto *Spiraea decumbens* subsp. *tomentosa*, sin. *S. hacquetii* (dlakava polegla medvejka, Hacquetova medvejka) – AESCHIMANN & al. (2004), PAVLIN & al. (2015), PIGNATTI (2017). Glavna razlika med njima je v dlakavosti listov in socvetij. Tipska podvrsta ima gole liste, cvetne peclje, socvetja in plodove. Podvrsta *S. decumbens* subsp. *tomentosa* ima na zgornji in spodnji strani dlakave liste, ti so pogosto samo v zgornji tretjini drobno nazobčani, dlakavi so tudi cvetni peclji, cvetišča in plodovi. Tipska podvrsta uspeva v italijanskih provincah Udine in Pordenone (dežela Furlanija Julijska krajina) in v severozahodni Sloveniji, podvrsta *S. decumbens* subsp. *tomentosa* pa je bila do zdaj znana le v severovzhodni Italiji, v deželah Furlanija Julijska krajina (provinci Udine in Pordenone) in Veneto (provinci Belluno in Treviso) – POLDINI (2002), AESCHIMANN & al. (ibid.) in na severnem robu Trnovskega gozda in Dinarskega gorstva, v Ličarjevi grapi pod Poldanovcem nad dolino Trebuše (DAKSKOBLER 2022, 2023).

Novo nahajališče Hacquetove medvejke v Julijskih Alpah je našel mlajši avtor tega zapisa (MP) 3. 10. 2021 in najdbo dokumentiral s fotografijo. Določil jo je kot tipsko podvrsto, *S. decumbens* subsp. *decumbens*, saj je bila do zdaj le ta znana v Breginjskem kotu. Ob ponovnem obisku tega nahajališča, 1. 7. 2022, smo naredili fitocenološki popis rastišča in starejši avtor (ID) je vzel primerek za herbarij LJS. Ko ga je v Tolminu pogledal pod lupo, je opazil očitno dlakavost listov in socvetja, torej značilne znake za Hacquetovo medvejko. Ker sta bila oba njegova članka o najdbi Hacquetove medvejke v Govcih, pod Poldanovcem nad dolino Trebuše 14. 7. 2021 takrat že pripravljena za tisk, v njima ni bilo več mogoče spreminjati besedila. Hacquetova medvejka je torej v Sloveniji zdaj znana na dveh nahajališčih, poleg v Govcih na severnem robu Trnovskega gozda tudi v Julijskih Alpah, v območju razširjenosti tipske podvrste (*S. decumbens* subsp. *decumbens*) – slika 1. Ob tem je novo nahajališče pod Stolum za zdaj osamljeno in oddaljeno od najbližjih drugih

do zdaj znanih nahajališč polegla medvejke (*Spiraea decumbens* s. str.) v Breginjskem kotu približno 3 km zračne črte.

Slika 1: Razširjenost taksona *Spiraea decumbens* subsp. *tomentosa* v Sloveniji, stanje leta 2022 (podatkovna baza FloVegSi, SELIŠKAR & al. 2003).

Figure 1: Distribution of *Spiraea decumbens* subsp. *tomentosa* in Slovenia, state in the year 2022 (according the FloVegSi database, SELIŠKAR & al. 2003).

Tudi po rastišču in združenih razmerah se novo nahajališče Hacquetove medvejke nekoliko razlikuje od rastišč na drugih nahajališčih polegla medvejke v Breginjskem kotu (PAVLIN & al. 2015). Raste namreč na travišču oz. v visokem steblikovju na nekoliko gruščnati brežini ceste proti planini Božica / Bošca (preglednica 1, fitocenološki popis po metodi BRAUN-BLANQUET, 1964), ki ga uvrščamo v asociacijo *Centaureo julici-Laserpitietum sileris* (DAKSÖBLER & POLDINI 2012). Tipsko podvrsto smo večinoma popisovali v združbah skalnih razpok, na zelo kamnitih traviščih s prevladujočo modriko (*Sesleria caerulea* subsp. *calcaria*) in v grmiščih črnega gabra in malega jesena (*Fraxino orni-Ostryetum*) na skalovju. Populacija pod Stolom obsega nekaj večjih grmičev in je vitalna. V okolici novih nahajališč medvejke nismo opazili, vendar je teren, razen ob cesti in ob nekaj stezah, precej težko prehodan.

Slika 2: Hacquetova medvejka (*Spiraea decumbens* subsp. *tomentosa*) pod Breginjskim Stolom. Foto: I. Dakskobler.

Figure 2: *Spiraea decumbens* subsp. *tomentosa* under Breginjski Stol. Photo: I. Dakskobler.

Slika 3: Rastišče Hacquetove medvejke pod Breginjskim Stolom. Foto: I. Dakskobler.

Figure 3: Site of *Spiraea decumbens* subsp. *tomentosa* under Breginjski Stol. Photo: I. Dakskobler.

ZAHVALA

Dva neimenovana recenzenta sta s popravki izboljšala najino besedilo.

LITERATURA

- AESCHIMANN, D., LAUBER, K., MOSER, D. M. & THEURILLAT, J.-P. 2004: Flora alpina. Bd. 1, Haupt Verlag, Bern, Stuttgart, Wien, 1159 pp.
- BRAUN-BLANQUET, J., 1964: Pflanzensoziozoologie. Grundzüge der Vegetationskunde. 3. Auflage. Springer, Wien – New York, 865 pp.
- DAKSKOBLER, I., 2022: Botanične novosti iz Govcev. Pripoved o rastlinah in ljudeh, ki so me pripeljali do Hacquetove medveške. V spomin Dušanu Robiču, Vitomirju Mikuletiču in Iztoku Mlekužu. Proteus (Ljubljana) 84 (9–10): 435–445.
- DAKSKOBLER, I., 2023: *Spiraea decumbens* Koch subsp. *tomentosa* (Poech) Dostál, novelty for the flora of Slovenia and the Dinaric Alps. Hacquetia (Ljubljana) 22 (1): 107–116.
- DAKSKOBLER, I. & L. POLDINI, 2012: Two new tall herb communities with the dominant *Laserpitium siler* and *Grafia golaka* from the SE Alps (NE Italy, W Slovenia). Hacquetia (Ljubljana) 11 (1): 47–89.
- PAVLIN, M., R. BRUS & I. DAKSKOBLER, 2015: Localities and sites of southeastern-alpine endemic *Spiraea decumbens* Koch in Breginjski kot (northwestern Slovenia). Acta Silvae et Ligni (Ljubljana) 107: 1–14.
- PIGNATTI, S., 2017: *Spiraea decumbens* subsp. *tomentosa*. Flora d'Italia, Vol 2, Edagricole, pp. 701.
- POLDINI, L., 2002: La flora vascolare del Friuli Venezia Giulia. Catalogo annotato ed indice sinonimico. Vascular flora of Friuli Venezia Giulia. An annotated catalogue and synonymic index. Regione Autonoma Friuli Venezia Giulia, Azienda Parchi e Foreste Regionali & Università degli Studi di Trieste, Dipartimento di Biologia, Udine, 415 pp.
- SELIŠKAR, T., B. VREŠ & A. SELIŠKAR, 2003: FloVegSi 2.0. Favna, flora, vegetacija in paleovegetacija. Računalniški program za urejanje in analizo bioloških podatkov. Biološki inštitut ZRC SAZU, Ljubljana.

Preglednica 1: Sestoj s taksonom *Spiraea decumbens* subsp. *tomentosa* pod Breginjskim Stolom
Table 1: Stand with *Spiraea decumbens* subsp. *tomentosa* under Mt. Breginjski Stol

Zaporedna številka popisa (Number of relevé)		1
Številka popisa v podatkovni bazi (Database number of relevé)		290224
Nadmorska višina v m (Elevation in m)		1090
Lega (Aspect)		S
Nagib v stopinjah (Slope in degrees)		45
Matična podlaga (Parent material)		A
Tla (Soil)		Re
Kamnitost v % (Stoniness in %)		10

	Zastiranje grmovne plasti v % (Cover of shrub layer in %):	E2	5
	Zastiranje zeliščne plasti v % (Cover of herb layer in %):	E1	90
	Zastiranje mahovne plasti v % (Cover of moss layer in %)	E0	2
	Število vrst (Number of species)		51
	Velikost popisne ploskve (Relevé area)	m ²	20
	Datum popisa (Date of taking relevé)		1. 7. 2022
	Kvadrant (Quadrant)		9746/2
	Koordinate (Coordinate) GK Y (D-48)	m	381767
	Koordinate (Coordinate) GK X (D-48)	m	5126289
	Diagnostične vrste sintaksona (Diagnostic species of the syntaxon)		
TG	<i>Laserpitium siler</i>	E1	2
TG	<i>Laserpitium latifolium</i>	E1	2
TG	<i>Lilium carnolicum</i>	E1	+
CA	Caricion austroalpinae		
	<i>Asperula aristata</i>	E1	+
	<i>Festuca calva</i>	E1	+
ES	Elyno-Seslerietea		
	<i>Phleum hirsutum</i>	E1	2
	<i>Sesleria caerulea</i>	E1	1
	<i>Betonica alopecuros</i>	E1	+
	<i>Globularia cordifolia</i>	E1	+
	<i>Leucanthemum heterophyllum</i>	E1	+
FB	Festuco-Brometea		
	<i>Bromopsis transsilvanica</i>	E1	2
	<i>Carex humilis</i>	E1	2
	<i>Koeleria pyramidata</i>	E1	2
	<i>Allium carinatum</i> subsp. <i>carinatum</i>	E1	1
	<i>Brachypodium rupestre</i>	E1	1
	<i>Dianthus monspessulanus</i>	E1	1
	<i>Galium verum</i>	E1	1
	<i>Helianthemum nummularium</i> subsp. <i>obscurum</i>	E1	1
	<i>Helictotrichon praeustum</i>	E1	1
	<i>Thymus praecox</i>	E1	1
	<i>Bupththalmum salicifolium</i>	E1	+
	<i>Centaurea triumfettii</i>	E1	+
	<i>Euphorbia cyparissias</i>	E1	+
	<i>Inula hirta</i>	E1	+
	<i>Pseudolysimachion barrelieri</i>	E1	+
	<i>Salvia pratensis</i>	E1	+
	<i>Sanguisorba muricata</i>	E1	+

	<i>Stachys recta</i>	E1	+
	<i>Trifolium montanum</i>	E1	+
TG	Trifolio-Geranietea		
	<i>Geranium sanguineum</i>	E1	2
	<i>Peucedanum schottii</i> (<i>Dichoropetalum schottii</i>)	E1	1
	<i>Achillea distans</i>	E1	1
	<i>Anthericum ramosum</i>	E1	+
	<i>Digitalis grandiflora</i>	E1	+
	<i>Hypericum perforatum</i>	E1	+
	<i>Libanotis daucifolia</i>	E1	+
	<i>Polygonatum odoratum</i>	E1	+
	<i>Silene nutans</i>	E1	+
	<i>Trifolium rubens</i>	E1	2
	<i>Verbascum lychnitis</i>	E1	+
MA	Molinio-Arrhenatheretea		
	<i>Lotus corniculatus</i>	E1	+
	<i>Tragopogon orientalis</i>	E1	+
BA	Betulo-Alnetea		
	<i>Salix appendiculata</i>	E2b	+
RP	Rhamno-Prunetea		
	<i>Rosa glauca</i>	E2a	+
PcSp	Physoplexido comosae-Saxifragion petraeae		
	<i>Spiraea decumbens</i> subsp. <i>tomentosa</i>	E1	2
AT	Asplenietea trichomanis		
	<i>Sedum album</i>	E1	1
	<i>Sempervivum tectorum</i>	E1	1
QF	Quercu-Fagetea		
	<i>Ornithogalum pyrenaicum</i>	E1	1
	<i>Betonica officinalis</i>	E1	+
	<i>Chamaecytisus supinus</i>	E1	1
ML	Mahovi (Mosses)		
	<i>Tortella tortuosa</i>	E0	+

Legenda - Legend**A** Apnenec - Limestone**Re** Rendzina - Rendzina